

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Rechten
deeltijd

Stichting LOI Hoger Onderwijs

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Rechten
deeltijd

Stichting LOI Hoger Onderwijs

CROHO nr.: 30108

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

17 oktober 2023

Auditpanel

Prof. dr. mr. H.J.L.M van de Luytgaarden

Prof. dr. R.C.H. van Otterlo

E. Moor

E. de Schepper

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	4
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	6
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	20
6.	AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE I	Scoretabel	22
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	23
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	27
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	28

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Stichting LOI Hoger Onderwijs
status instelling	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (2020)
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B. Rechten
registratienummer croho	30108
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo-bachelor
niveau opleiding	Hbo-bachelor
graad en titel	Bachelor of Laws
aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen/specialisatie	Rechten, Sociaal Juridische Dienstverlening
locatie	Afstandsonderwijs vanuit Leiden
variant	Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit	28 september 2023

2. SAMENVATTING

De hbo-bachelor Rechten leidt generalistische hbo-juristen op die over kennis van verschillende rechtsgebieden beschikken. Door kennis en vaardigheden op juridisch gebied, gecombineerd met een onderzoekende houding, komt de door LOI Hogeschool opgeleide hbo-jurist tot praktische oplossingen voor juridische vraagstukken. De opleiding onderscheidt twee specialisaties: Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD). De beginnend professional is na de opleiding in staat om antwoorden op (sociaal)juridische vraagstukken te formuleren die bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- het beoordelen van een juridische positie;
- het geven van juridisch advies;
- het behartigen van andermans belang en de integriteit van het (juridisch) handelen.

Uiteindelijk beschikt de hbo-jurist over de kennis, vaardigheden, inzichten en beroepshouding die nodig zijn bij de voorbereidende, uitvoerende, beleidsmatige en adviserende activiteiten in het (juridische) werkkterrein.

LOI Hogeschool heeft gezocht naar een manier om de opleiding blijvend te laten aansluiten op de actuele vraag vanuit het werkveld en heeft een nieuw didactisch model geïntroduceerd dat is gebaseerd op leeruitkomsten. Dit model vormt de grondslag voor al haar opleidingen, zo ook de hbo-Rechtenopleiding. Er is bij deze vernieuwing scherp gelet op de studeerbaarheid en de versterking van de praktijkgerichte leerlijn.

LOI Hogeschool focust zich met de hbo-Rechtenopleiding, naast starters, vooral op werkende professionals, zowel in het juridisch werkveld als daarbuiten. Kenmerkend voor de opleiding is dat studenten deze online volgen en flexibel van opzet is. Zo is het voor LOI-studenten goed mogelijk de hbo-Rechtenopleiding te combineren met een full- of parttimebaan en/of gezin.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding hbo-Rechten en beide specialisaties Rechten en SJD sluiten aan bij de eisen die het beroepenveld stelt aan afgestudeerde hbo'ers op het terrein van recht en sociaaljuridische dienstverlening. De opleiding heeft, op basis van een benchmark, goed zicht waar andere hbo-rechtenopleidingen zich op richten. Profilering, leerresultaten en leeruitkomsten bieden aansluiting op de landelijk afgesproken eisen en bij hetgeen andere hbo-Rechtenopleidingen als uitgangspunt voor hun opleiding hanteren. De opleiding heeft het beroeps- en opleidingsprofiel voor beide specialisaties goed uitgewerkt. Het niveau van de opleiding representeert het hbo-niveau. De opleiding beschikt over een werkveldcommissie die haar van input voorziet, onder andere daar waar het ontwikkelingen betreft in het werkveld. Zij adviseert de opleiding eveneens over inhoudelijke curriculaire onderwerpen.

Op basis van het bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 1.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding hbo-Rechten en haar beide specialisaties een curriculum hanteert dat studenten in staat stelt om aan de eisen van het werkveld te voldoen. Het curriculum is daarmee inhoudelijk aan de maat en actueel. De leerlijnen en de hieraan gekoppelde modules bieden een goed overzicht van de inhoud van de opleiding. De beoogde leerresultaten zijn op een inzichtelijke wijze vertaald in leerdoelen. Het team docenten is voldoende toegerust om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen zowel wat vakinhoud, actualiteit, aansluiting op het beroepenveld en didactische vaardigheden betreft. De opleiding kenmerkt zich door een sterke studentgecentreerdheid. Studenten waarderen dit aspect. Zowel het studiemateriaal als de leeromgeving zijn geschikt voor afstandsonderwijs. De begeleiding is aan de maat en eveneens gericht op afstandsonderwijs.

Op basis van bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 2.

Standaard 3. Toetsing

Op centraal niveau heeft LOI Hogeschool een toetsbeleid vormgegeven met daarin de uitgangspunten betreffende toetsing. De opleiding heeft het systeem van toetsing op een valide, betrouwbare en voor studenten op transparante wijze uitgewerkt; het is gedegen en op orde. Zij heeft in een leer- en toetsplan de uitgangspunten van de toetsing voor een module beschreven. De opleiding zet verschillende instrumenten in om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsing blijvend te borgen en waar mogelijk te vergroten door het gebruik van toetsmatrijzen en de toepassing van het zesogen-principe. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van LOI. Deze heeft taken gedelegeerd naar examendomeincommissies. Het auditpanel spreekt zijn vertrouwen uit in de handelwijze van de examencommissie. Hiermee stelt het panel vast dat de examendomeincommissie 'in control' is en zij haar wettelijke taken op adequate wijze uitvoert. De afstudeerprocedure is voor het auditpanel helder en biedt studenten in voldoende mate de gelegenheid om hun kennis en kunde te presenteren.

Op basis van het bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 3.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De door het auditpanel bestudeerde en beoordeelde afstudeerproducten representeren het hbo-bachelorniveau in voldoende mate. Dit geldt zowel voor de scripties als de portfolio's. De onderzoekscomponent verdient nog verdere versterking. Het panel stelt vast dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Het auditpanel is ook tevreden over het feit dat hbo-juristen hun plek op de arbeidsmarkt weten te bestendigen: het werkveld is tevreden over hen. Alumni zijn tevreden over de opleiding en de voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Op basis van het bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 4.

Algemene conclusie:

De opleiding beschikt over een goed vormgegeven curriculum, verankerd in landelijk vastgestelde kaders. Het team docenten is door zijn vakinhoudelijke kennis en kennis van de beroepspraktijk ruimschoots toegerust om de opleiding te verzorgen. De praktijkgerichtheid van de opleiding is hoog, de studentgecentreerdheid staat eveneens hoog in het vaandel. Daarmee leidt de hbo-bacheloropleiding Rechten professionals op die voldoende gekwalificeerd zijn op bachelorniveau. Voor alle standaarden voldoet de hbo-bacheloropleiding Rechten en haar specialisaties Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening in de variant deeltijd aan de basiskwaliteit zoals beschreven in het Beoordelingskader 2018 van de NVAO.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Rechten en de specialisaties Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening in de variant deeltijd van Stichting LOI Hoger Onderwijs te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 18 oktober 2023.

3. INLEIDING

LOI Hogeschool is onderdeel van de Salta Group, opgericht in 1996 en door de minister van OC&W aangemerkt als een rechtspersoon voor hoger onderwijs. Met ingang van 1 augustus 2022 vormen de onderwijsinstellingen NTI en LOI samen de divisie Online Education (DOE) binnen de Salta Group. DOE levert flexibel onderwijs, met de focus op *online*. De opleidingen die LOI Hogeschool aanbiedt, zijn gericht op de professionalisering van volwassenen.

De afdeling onderwijsmanagement is binnen de divisie DOE verantwoordelijk voor het ontwikkelen en beheren van flexibele, betaalbare en marktrelevante opleidingen die aansluiten op de wensen en (kwaliteits-)eisen van het werkveld, studenten, de eigen organisatie en eventuele toezichthouders. De afdeling bestaat uit een opleidingsmanager, een projectmanager onderwijsontwikkeling en een servicemanager onderwijs (zie standaard 2 onder 'Personeel').

Ten tijde van de audit was sprake van het integreren van de *best practices* van LOI en NTI, die ieder een hbo-Rechtenopleiding aanbieden maar zich daarbij richten op verschillende doelgroepen, zo bleek tijdens de opleidingspresentatie voorafgaand aan de audit. Voor de hbo-bachelor waar deze rapportage betrekking op heeft, geldt dat het nieuwe curriculum (bijna) is uitgerold.

De opleiding is geheel digitaal; studenten kunnen via een online leeromgeving, LOI Campus of LOI Campus Next, inloggen om de voor hen van belang zijnde documentatie en informatie te kunnen raadplegen. De opleiding richt zich op een brede studentenpopulatie met een verscheidenheid aan achtergronden, zowel wat betreft onderwijsverleden als werkervaring. Afgestudeerde hbo-Rechtenstudenten komen na hun afstuderen terecht in een breed werkveld en, afhankelijk van hun capaciteiten, kunnen zij daarbij doorgroeien.

Deze visitatie

Het voorliggende rapport vormt de weergave van een audit die op 28 september 2023 is uitgevoerd door een auditpanel van deskundigen op juridisch en (vak)didactisch terrein in het kader van accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Rechten. Hierbij is behalve de bachelorvariant ook de Ad-variant beoordeeld. De bevindingen van het auditpanel over laatstgenoemde variant zijn terug te vinden in een aparte rapportage die op onderdelen identiek is als dit accreditatierapport.

Aandachtspunten vorige audit

De opleiding is in 2017 voor het laatst gevisiteerd binnen de kaders van een reguliere visitatiecyclus. Alle standaarden zijn door het toenmalige auditpanel als positief beoordeeld. Wel heeft het auditpanel een aantal aanbevelingen gedaan die wij hierna verkort in een schema presenteren alsmede de door de opleiding genomen maatregelen.

Aanbeveling 2017	Genomen maatregelen
Verder ontwikkelen van de eigen profielen van de bachelor (verdere uitwerking van de thema's alternatieve geschillenbeslechting, kwaliteitszorg en/of internationalisering).	In de bachelor zijn enkele modules opgenomen waarin de thema's geschillenbeslechting, kwaliteitszorg en internationalisering terugkomen. Dit zijn bijvoorbeeld 'Inleiding internationaal en Europees recht' (jaar 1), 'Europees recht' (jaar 1) en 'Mediation en conflicthantering' (jaar 3). In meerdere modules komen bovenstaande thema's, maar vooral internationalisering, terug. Voor de toekomstige jurist is vooral het begrip van het nationale recht en de doorwerking van internationale, met name Europese, wet- en regelgeving belangrijk.
Het hanteren van de meest recente landelijke eindkwalificaties.	De opleiding gaat uit van de meest recente landelijke eindkwalificaties. Deze kwalificaties zijn gebaseerd op

	het 'Landelijk beroeps- en opleidingsprofiel Rechten 2025'.
Betrokkenheid van de docenten bij het onderhoud van het gehele programma.	In het juridisch vakgebied hebben veel docenten en onderwijsontwikkelaars specifieke kennis van een bepaald rechtsgebied, waardoor het soms lastig is om de continuïteit en het niveau van de hele opleiding inzichtelijk te hebben bij het actualiseren of vernieuwen van modules. Om dit te verbeteren, wordt in het studiejaar 2023-2024 een kernteam gevormd. Dit bestaat uit docenten en onderwijsontwikkelaars, die vaak ook werkzaam zijn in het juridisch werkveld. Door minimaal twee keer per jaar met elkaar te overleggen, zijn er meer structurele contactmomenten tussen onderwijsontwikkelaars en docenten.
Aandacht blijven houden voor de gebruiksvriendelijkheid van de leeromgeving en de kwaliteitsverbetering van de begeleiding.	In het huidige programma zijn meer contactmomenten met de coach opgenomen om de studievoortgang en de competentieontwikkeling te bespreken in de module Portfolio. Sinds september 2020 maken Ad- en bachelorstudenten gebruik van een nieuwe digitale leeromgeving LOI Next. Via de online-leeromgeving is het voor studenten eenvoudiger om in contact te komen met docenten en coaches. Docenten koppelen veel voorkomende vragen of onduidelijkheden terug naar het onderwijsmanagement dat, waar nodig, verbeteringen in de module aanbrengt.
Het verder vergroten van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.	Voor het vergroten van de betrouwbaarheid van het nakijken van verschillende toetsvormen, zowel tentamens, papers als overige opdrachten, zijn er voor elke module uitgebreide, objectieve en strakke beoordelingscriteria opgesteld. Op deze manier wordt de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid beter geborgd. Om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid verder te vergroten, gebruikt LOI Hogeschool vanaf 1 augustus 2017 een rubric voor het beoordelen van inzendingen. In 2023 is het aantal beoordelingscriteria teruggebracht van 61 naar 18. Hierdoor is er meer aandacht gekomen voor de samenhang van de verschillende onderdelen van de afstudeeropdracht.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Doelstelling opleiding

Doel van de opleiding hbo-bachelor Rechten is om '... generalistische hbo-juristen op te leiden die beschikken over kennis van verschillende rechtsgebieden. Zij kunnen rechtsvragen vanuit meerdere rechtsgebieden en in onderlinge samenhang benaderen. Door deze kennis en vaardigheden, gecombineerd met een onderzoekende houding, komt de hbo-jurist tot praktische oplossingen voor juridische vraagstukken. De beginnend (sociaal)juridisch professional is na de opleiding in staat om antwoorden op (sociaal)juridische vraagstukken te formuleren die bijvoorbeeld betrekking hebben op het beoordelen van een juridische positie, het geven van juridisch advies, het behartigen van andermans belang en de integriteit van het (juridisch) handelen. Deze kennis, vaardigheden, inzichten en beroepshouding zijn nodig bij de voorbereidende, uitvoerende, beleidsmatige en adviserende activiteiten in het (juridische) werkveld'. Tijdens de opleiding kunnen studenten kiezen uit twee specialisaties: Recht en Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD). Waar nodig, maakt het auditpanel in deze rapportage een onderscheid tussen beide specialisaties.

Landelijk profiel

Voor de opleiding geldt dat zij is afgestemd met het werkveld en wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft voldoet aan hetgeen het werkveld eist van een afgestudeerde hbo-Rechtenstudent, zo stelt het auditpanel vast op basis van de documentatie en op basis van de door haar gevoerde auditgesprekken. Duidelijk is verder dat de opleiding het op landelijk niveau vastgesteld opleidingsprofiel volgt: het 'Landelijk Beroeps- en opleidingsprofiel Rechten 2025'. Dit landelijk opleidingsprofiel beschrijft hoe (sociaal)juridisch professionals op hbo-niveau zich onderscheiden door een stevige juridische kennisbasis te combineren met goede communicatieve, organisatorische en digitale vaardigheden. Dit profiel wordt gedefinieerd en gekaderd wat niveau betreft door de internationale Dublin Descriptoren en door het Nederlandse kwalificatiekader NLQF, zo stelt het auditpanel vast. Het niveau van de opleiding representeert het hbo-bachelorniveau.

De basiscompetenties van de opleiding zijn grotendeels overgenomen uit het landelijk profiel en verder uitgewerkt in een eigen beroeps- en opleidingsprofiel. Verder is een analyse gemaakt van trends en ontwikkelingen binnen het werkveld (zie hierna) en is er een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar nationale en internationale aanbieders van bacheloropleidingen Rechten.

Beroeps- en opleidingsprofiel

De opleiding onderscheidt verschillende leeruitkomsten op bachelorniveau. Deze heeft de opleiding op adequate wijze afgeleid van de beoogde leerresultaten, duidelijk benoemd en uitgewerkt, zo stelt het auditpanel vast na bestudering van het beroeps- en opleidingsprofiel. Omdat de opleiding twee specialisaties onderscheidt, Rechten en SJD, schetst het auditpanel

hierna puntsgewijs het beroeps- en opleidingsprofiel voor beide specialisaties, dat overigens op wezenlijke punten overlap vertoont, zoals uit onderstaand -niet uitputtend- overzicht, blijkt:

Specialisatie Rechten

- De professional onderscheidt de grondbeginselen van het Nederlands, Europees en internationaal recht en oriënteert zich op het beroep van de (sociaal)juridisch professional.
- De professional beschrijft de belangrijkste kenbronnen/rechtsbronnen en de basisbeginselen en - begrippen van het privaats-, arbeids-, Europees en straf(proces)recht.
- De professional onderscheidt en beschrijft de beginselen, procedures en regels van rechtsgebieden binnen het privaatrecht.
- De professional drukt zich mondeling professioneel uit aan de hand van effectieve gesprekstechnieken ter ondersteuning van een klantgerichte dienstverlening.
- De professional onderscheidt en beschrijft de beginselen, procedures en regels van rechtsgebieden binnen het publiekrecht: staatsrecht en het bestuurs(proces)recht.
- De professional geeft weer hoe e-juridische processen in organisaties georganiseerd en ingericht kunnen worden en analyseert daarbij juridische dienstverlening, processen en projecten. Hij is in staat een goed (ICT)-contract te beoordelen en op te stellen.
- De professional is in staat om de rol van mediator uit te oefenen. (minor ICT en recht, minor straf- en jeugdrecht).
- De professional voert zelfstandig en met een kritische houding een binnen de beroepspraktijk van de gevolgde opleiding relevant, afgebakend onderzoek uit rond een bepaald vraagstuk of onderwerp, past daarbij onderzoeksvaardigheden toe op hbo-niveau (NLQF 6).

Specialisatie SJD

- De professional onderscheidt de grondbeginselen van het Nederlands, Europees en internationaal recht en oriënteert zich op het beroep van de (sociaal)juridisch professional.
- De professional beschrijft de belangrijkste kenbronnen/rechtsbronnen en de basisbeginselen en - begrippen van het privaats-, arbeids- en Europees recht binnen de kaders van de sociaal juridische dienstverlening.
- De professional drukt zich mondeling professioneel uit aan de hand van effectieve gesprekstechnieken ter ondersteuning van een klantgerichte dienstverlening. Hij geeft op basis van een analyse een onderbouwd advies in passende vorm en professionele formuleringen.
- De professional onderscheidt en beschrijft de beginselen, procedures en regels van rechtsgebieden binnen het publiekrecht: staatsrecht en het bestuurs(proces)recht. Binnen de bijzondere bestuursrechtelijke onderwerpen licht hij het sociaal zekerheidsrecht toe.
- De professional geeft aan hoe de wettelijke regels op het gebied van bestuurs(proces)recht toegepast moeten worden en houdt daarbij rekening met de relatie tussen burger en overheid. Daarnaast motiveert hij de doel- en rechtmatigheid van beleid binnen een politiek-bestuurlijke omgeving.
- De professional geeft een advies over een oplossing op het gebied van schuldhulpverlening of budgetbeheer en budgetcoaching en begeleidt de client in het proces, waar mogelijk, naar een gezonde financiële huishouding.
- De professional past het vreemdelingenrecht toe met betrekking tot de toelating, verblijf en verwijdering van vreemdelingen.
- De professional toont daarnaast aan beroepsbekwaam te zijn door middel van het presenteren van een onderzoek en laat zien de competenties, zoals beschreven in het beroeps- en opleidingsprofiel van de gevolgde opleiding, op het niveau van een hbo-professional te beheersen.

Benchmark, actuele eisen en dynamiek

Om de beoogde leerresultaten verder te laten aansluiten bij de actuele eisen die het regionale en (inter)nationale beroepenveld en vakgebied stellen aan deze opleiding, heeft zij een benchmark uitgevoerd. Hierbij zijn een aantal nationale opleiders van hbo-bachelors Rechten geïnventariseerd. Daarbij is gekeken naar inhoud, doelgroep en minoren van de aanbieders. Er blijken vijftien andere hogescholen te zijn die de hbo-bachelor Rechten (bekostigd en niet-bekostigd) aanbieden. Er zijn verschillen tussen de doelgroep waar de bekostigde en niet-bekostigde opleiders zich op richten. Zowel Hogeschool NTI, NCOI Hogeschool, Capabel Hogeschool als LOI Hogeschool richten zich voornamelijk op mensen met enige jaren werkervaring die graag op een flexibele wijze willen studeren. De bekostigde hogescholen richten zich voornamelijk op mensen zonder werkervaring. De aandacht voor ICT en digitalisering, komt bij verschillende opleiders in een minor terug.

De dynamiek binnen het werkveld is groot en daarmee verandert de omgeving van (sociaal)juridische professionals steeds. Professionals moeten kennis van en inzicht hebben in de meeste actuele wet- en regelgeving en met een open blik kunnen bepalen of nieuwe ontwikkelingen, zowel in de samenleving als in het (sociaal) juridische werkveld, relevant zijn. Het samengaan van beide werkveldcommissies van Hogeschool NTI (inclusief intensief contact met de huidige werkveldcommissie SJD) en LOI Hogeschool biedt betere kansen om actuele ontwikkelingen te signaleren. De door de hbo-Rechten van de LOI onderscheiden profilering, leerresultaten en leeruitkomsten sluiten aan bij die van andere hbo-Rechtenopleidingen in Nederland, zo blijkt uit de benchmark.

Relatie met het werkveld

De veranderingen in het werkveld vormden voor de opleiding eerder de aanleiding om bepaalde accenten te leggen. Er is gekozen voor een brede basis, waarbij ruim aandacht is voor vakkennis van verschillende rechtsgebieden en voor juridische vaardigheden zoals, communicatie, dossiermanagement en ethische dilemma's in het juridisch oordelen. In het curriculum is verder aandacht voor digitalisering. Dit is het meest duidelijk door de toevoeging van de minor 'ICT en recht'. Ook het internationale aspect geeft de opleiding vorm door studenten te leren jurisprudentie op te zoeken in internationale databanken en is Europese wetgeving, onder andere op het gebied van privacy, in het curriculum opgenomen.

Het werkveld waar de opleiding zich op richt, maakt een aantal belangrijke ontwikkelingen door. Deze zetten zich in de toekomst voort, zeker op het gebied van digitalisering en jurisdisering van de samenleving. Een paar voorbeelden ter illustratie zoals de opleiding deze beschrijft in de documentatie. Algemene en private belangen raken verstrengeld en de transparantie van de juridische kaders neemt af. Door de toenemende jurisdisering groeit de behoefte aan één van de specialisaties van de opleiding: SJD. Ook is er binnen de juridische dienstverlening steeds meer oog voor kosteneffectiviteit, klantgerichtheid en doelmatigheid in de vorm van praktische en snelle oplossingen. Klanten zetten zakelijke belangen voorop en beoordelen de toegevoegde waarde van juridische dienstverleners kritisch. Voor de hbo-jurist is het daarom belangrijk dat deze juridische processen kan organiseren, met aandacht voor (verbetering van) kwaliteit, efficiëntie en kosten.

Samengevat stelt het auditpanel vast dat de opleiding een goed beeld heeft van trends en ontwikkelingen in het juridisch domein en zij maakt daarbij een inschatting van de consequenties hiervan voor beide afstudeerrichtingen.

Werkveldcommissie

De werkveldcommissie bestaat uit een brede vertegenwoordiging van het beroepenveld waarin de (sociaal)juridisch professional actief is. Met de werkveldcommissie voert de opleiding zowel structureel als ad hoc overleg. De opleiding bespreekt met haar werkveldcommissie het opleidingsprofiel, de hiervan afgeleide leeruitkomsten en de inhoud van het curriculum. De programmaleider sluit aan bij dit overleg en is vervolgens de *linking pin* tussen ontwikkelingen in het werkveld en de vertaling hiervan naar benodigde competenties en modules in de opleidingen. Daarnaast vraagt LOI Hogeschool docenten en studenten om input voor

vernieuwing via enquêtes en panels én door waargenomen trends binnen het vakgebied te agenderen. Deze uitwisseling vindt plaats via jaarlijkse student- en docentenquêtes.

Weging en Oordeel

De opleiding hbo-Rechten en haar beide specialisaties Rechten en SJD sluiten aan bij de eisen die het beroepenveld stelt aan afgestudeerde hbo'ers op het terrein van recht en sociaal-juridische dienstverlening. De opleiding heeft, op basis van een benchmark, goed zicht waar andere hbo-Rechtenopleidingen zich op richten. Profilering, leerresultaten en leeruitkomsten bieden aansluiting op de landelijk afgesproken eisen en bij hetgeen andere hbo-Rechtenopleidingen als uitgangspunt voor hun opleiding hanteren. De opleiding heeft het beroeps- en opleidingsprofiel voor beide specialisaties goed uitgewerkt. Het niveau van deze opleiding representeert het hbo-niveau. De opleiding beschikt over een werkveldcommissie die haar van input voorziet, onder andere daar waar het ontwikkelingen betreft in het werkveld. Zij adviseert de opleiding tevens over inhoudelijke curriculaire onderwerpen.

Op basis van bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 1.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Inleiding

LOI Hogeschool verzorgt afstandsonderwijs. Uit de documentatie blijkt dat studenten tijd- en plaatsafhankelijk studeren in een door henzelf te bepalen tempo. De opleiding hbo-Rechten biedt studenten een modulair curriculum aan binnen een digitale leeromgeving. Dit laatste vormt de centrale plek waar het leren plaatsvindt. Thans maken studenten gebruik van de digitale leeromgeving LOI Next, waar sprake is van nog meer flexibilisering. Deze sinds 2020 operationele leeromgeving geeft studenten aanzienlijk meer mogelijkheden om zelf zaken op te pakken zonder tussenkomst van de afdeling studiebegeleiding. Zelfstandigheid van studenten staat bij de opleiding hoog in het vaandel. Studenten bevestigen dit tijdens de audit en weten dit te waarderen.

Instroom

De opleiding betreft volgens het auditpanel een 'niche-opleiding'. De instroom binnen de opleiding hbo-Rechten bestaat uit studenten met een brede onderwijsachtergrond, een divers arbeidsverleden en zij zijn in de regel tussen 21 en 50 jaar oud. Het aantal ingeschrevenen loopt sinds 2022 terug. Stroomden er in 2021 nog 63 studenten in de specialisatie Rechten, in het daaropvolgende jaar daalde dit naar 27. De omvang van de groep instromers binnen de specialisatie SJD is structureel lager dan bij de specialisatie Rechten: iets meer dan de helft. De meest recente studentenenquête laat zien dat 64 procent beschikt over een fulltimebaan; meer dan eens in een omgeving/sector waar deze opleiding toe opleidt. Zo'n 24 procent van de populatie studenten werkt parttime. Deze laatste groep kan werk en studie goed combineren, zo bleek tijdens de audit. Enquêtes laten zien, en tijdens de audit bevestigden studenten dit, dat studenten deze opleiding vooral volgen vanuit een bij-, op- of omschoolbehoefte, en/of een streven naar betere persoonlijke ontwikkelingsperspectieven.

Leerlijnen

Het hbo-Rechtencurriculum onderscheidt vijf leerlijnen die studenten ondersteunen bij de verwerving van de leeruitkomsten en beoogde leerresultaten: de conceptuele leerlijn, de hbo-vaardigheidsleerlijn, de onderzoekleerlijn, de beroepsgerichte leerlijn en de studieloopbaanleerlijn. Hierna volgen enkele karakteristieken per leerlijn:

- In de conceptuele leerlijn, ofwel de vakkennisleerlijn, heeft de opleiding modules ondergebracht die vooral vakinhoudelijk gericht zijn. Het zijn modules die in ieder thema theorie en vakkennis aanreiken zoals 'Inleiding Europees- en internationaal recht', 'Inleiding straf- en procesrecht' en 'Burgerlijk procesrecht'.
- De vaardigheidsleerlijn voorziet in het aanleren van vaardigheden waarover iedere hbo-afgestudeerde dient te beschikken zoals communicatieve, typisch juridische en onderzoeksvaardigheden en een kritische beroepshouding. Dit wordt in het eerste jaar aangeboden in de modules 'Effectief communiceren' en 'Inleiding onderzoek doen'. Aanvullend geldt dat studenten ook te maken krijgen met vaardigheden die zij kunnen

inzetten binnen een (sociaal)juridische context. Een voorbeeld hiervan is de module 'Mediation en conflicthantering'.

- In de onderzoeksleerlijn staat het doen van onderzoek centraal. Startpunt is de module 'Inleiding onderzoek doen' in het eerste jaar. In de praktijkintegratiemodules leren studenten elementen van onderzoek te ontwikkelen en toe te passen. In de praktijkintegratiemodules opgenomen in de latere fase van de hoofdfase verwacht de opleiding van studenten meer zelfstandigheid bij de uitvoering van onderzoek. In voorbereiding op de afstudeeropdracht volgen studenten de module 'Verdieping onderzoeksvaardigheden'.
- In de beroepsgerichte leerlijn ligt het accent op competentieontwikkeling in de actuele beroepspraktijk. De praktijkintegratiemodules dagen de student uit om de eigen praktijk met de opgedane theorie te verbinden. De nadruk in deze opdrachten ligt op de actualiteit en de vervlechting van theorie en praktijk.
- In de studieloopbaanleerlijn staat de persoonlijke ontwikkeling van de student centraal. Het accent ligt op coaching, reflectie, bevlogenheid voor het vak en het eigen functioneren. Deze leerlijn is geïntegreerd in de module Portfolio. Deze module loopt door de hele opleiding heen.

Opbouw curriculum en didactiek

De leeruitkomsten en functionele gebieden die beschreven zijn in de beroepsprofielen, zijn door de opleiding geanalyseerd en vertaald naar het opleidingsprofiel. Het auditpanel stelt verder vast dat de beoogde leerresultaten op een adequate wijze zijn vertaald in leerdoelen.

Het curriculum van de hbo-bachelor Rechten bestaat uit een propedeuse (60 EC) en hoofdfase (180 EC). Belangrijke elementen in het eerste studiejaar zijn de ontwikkeling van juridische-, onderzoeks- en communicatieve vaardigheden. Daarnaast werkt de student aan zijn eigen ontwikkeling en vindt reflectie plaats op de mate waarin de student de beoogde leerresultaten beheerst. Na ieder cluster van 30 EC, dat meerdere modules omvat, reflecteert de student op zijn of haar studievoortgang en competentieontwikkeling en bespreekt dit met de coach. De module 'Portfolio' sluiten studenten af met een eindverslag over de competentieontwikkeling. Dit eindverslag, met bewijzen, bespreekt de studenten als afsluiting van de opleiding met beoordelaars op de mondelinge afstudeerzitting.

De opleiding beschrijft in een overzicht de opbouw van het curriculum voor de specialisaties Rechten en SJD, de programmaleeruitkomsten (per cluster van 30 EC), de studielast en de gehanteerde toetsvormen. Het auditpanel stelt vast, na de bestudering, dat de opleiding hbo-Rechten theorie en praktijk constant afwisselt hetgeen een voorwaarde is voor de studeerbaarheid van de opleiding. Verder blijkt dat de modules het vakgebied Recht over de volle breedte bestrijken.

De thema's zijn geclusterd op onderwerp, hetgeen het curriculum overzichtelijk maakt. Doordat studenten ieder thema afsluiten met een zg. praktijkintegratiemodule, brengt de student de theorie direct in de praktijk en koppelt de theorie aan de eigen werkomgeving. Dat is een sterk punt van deze opleiding en een punt dat studenten waarderen, zo bleek tijdens de audit. Deze praktische opzet van de opleiding werkt goed voor studenten die in de meeste gevallen al in een (sociaal)juridische praktijkomgeving werkzaam zijn.

Studenten kunnen een minor volgen op het gebied van ICT en recht en op het gebied van straf- en jeugdrecht. Deze bestaat uit vijf modules en een afsluitende opdracht. De specialisatie SJD overlapt voor een groot deel de specialisatie Recht, zo stelt het auditpanel na bestudering van beide curricula vast. Bij SJD besteedt de opleiding in een apart cluster van modules aandacht aan schuldhulpverlening en budgetcoaching, vreemdelingenrecht, privacy – recht van bescherming persoonsgegevens, mediation en conflicthantering. Voor beide specialisaties geldt dat studenten tegen het einde van hun opleiding een portfolio dienen te hebben samengesteld en nog de module 'Verdieping onderzoeksvaardigheden' volgen.

Studenten hbo-Rechten sluiten hun opleiding af, naast het portfolio, met een afstudeeropdracht en een afstudeerzitting die 20 EC omvat.

LOI Hogeschool kent een didactisch model dat invulling geeft aan flexibel onderwijs aan de hand van leeruitkomsten en het valideren daarvan. Onderdeel van dat didactisch model is een vaste structuur voor de opleiding hbo-Rechten met een indeling in clusters van 30 EC. Tegen deze achtergrond zijn de opleidingen vormgegeven. Studenten geven tijdens de audit aan tevreden te zijn over het uniforme didactisch model dat de opleiding hanteert. Het auditpanel stelt tijdens de audit wel vast, en dit is een aandachtspunt, dat een didactisch visie op toekomstig onderwijs, het bestaansrecht van de opleiding, nog ontbreekt. Wellicht dat een aangepaste didactiek die de opleiding expliciet onder de aandacht brengt van haar doelgroep ertoe kan leiden dat de studentenaantallen weer toenemen. Bedrijfseconomische redenen kunnen/moeten hierbij een rol spelen. Het auditpanel adviseert de opleiding het modulair onderwijs, onafhankelijk van tijd en plaats en of studenten dit met een diploma afsluiten, verder te ontwikkelen. De opleiding mag op dit punt meer ambitie tonen en niet teveel 'binnen de lijntjes' blijven.

Samenvattend stelt het auditpanel vast, en dit geldt voor beide specialisaties, dat de curricula en het door de opleiding gehanteerde didactisch model studenten in staat stellen om de beoogde leerresultaten te behalen. Zij moeten daarbij wel hard werken en over een hoge mate aan zelfstandigheid beschikken.

Personeel

Omdat LOI Hogeschool de opleiding hbo-rechten uitsluitend online aanbiedt, vinden begeleiding en beoordeling door docenten ook online plaats. Dit geldt voor de contacten tussen enerzijds studenten en anderzijds examencorrectoren (beoordelaars schriftelijke examens), coaches (begeleiding online en beoordelaars opdrachten), afstudeerbegeleiders (persoonlijke begeleiding) en afstudeerdocenten (begeleiding op afstand en beoordelaars opdrachten).

Voor docenten geldt dat zij niet in dienst zijn bij LOI Hogeschool maar werkzaam zijn op freelancebasis. Bestudering van cv's laat zien dat verreweg de meeste docenten ook in de voor deze opleiding relevante beroepspraktijk werkzaam zijn. Driekwart van de docenten beschikt over een wo-achtergrond op een eveneens voor de opleiding relevant vakgebied. Dit geldt ook voor ontwikkelaars en beoordelaars van het lesmateriaal (lesstof, examens, etc.). Het auditpanel heeft een overzicht van begeleiders met een onderwijsrol en hun opleidingsniveau bestudeerd en stelt vast dat zij over een bij de opleiding passende achtergrond beschikken en hierdoor in staat zijn studenten een passende begeleiding te bieden..

Per module zijn meerdere docenten beschikbaar voor het nakijken van studentproducten en voor het beantwoorden van vragen. De opleiding zet minimaal twee docenten per module in zodat vervanging gegarandeerd is. De vereiste reactietermijn van docenten voor het beoordelen van studentopdrachten is 48 uur. Voor praktijkopdrachten en inzendingen met betrekking tot het afstuderen, bedraagt de reactietermijn vijf- tot tien werkdagen.

Docenten, coaches en ontwikkelaars vormen een vaste groep waarop de opleiding snel een beroep doet bij het actualiseren van lesmateriaal. Verder organiseert de opleiding jaarlijks docentenpanels: een bijeenkomst waarbij docenten en opleidingsmanagement van LOI Hogeschool elkaar ontmoeten en zij ervaringen en informatie uitwisselen. De jaarlijkse docentenpanels zijn vanaf 2021 uitgebreid met halfjaarlijkse kalibratiesessies. Tijdens de docentenpanels focust de opleiding op meer generieke thema's, zoals de begeleidende rol van de docent of op de waarde van de docent en de toekomstige ontwikkeling van de rol van de docent. Bij de kalibratiesessies gaat de opleiding met een selecte groep docenten interactief in op meer inhoudelijke zaken, zoals de praktijkintegratiemodules in de hoofdfase of het eindniveau van de afstudeeropdracht.

Studenten geven aan tevreden te zijn over hun docenten wat betreft hun vakinhoudelijke kennis, kennis van de beroepspraktijk en didactische vaardigheden. Het auditpanel is tevreden over de docenten en stelt vast dat zij in voldoende mate toegerust zijn om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen.

Het onderwijsmanagement van de divisie Online Education (DOE), waar LOI deel van uitmaakt samen met NTI, bestaat uit een opleidingsmanager, projectmanager onderwijsontwikkeling en de servicemanager onderwijs. De opleidingsmanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het curriculum, de aansluiting van de opleiding op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt door middel van herzieningen en nieuwe modules of curriculum. Daartoe werkt de opleidingsmanager nauw samen met de programmaleider. De servicemanager is verantwoordelijk voor het lopende curriculum en de bijbehorende begeleiding en beoordeling. Deze functionaris vormt het eerste aanspreekpunt voor studenten en docenten. De projectmanager onderwijsontwikkeling is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars en beoordelaars. Supervisoren voor het afstuderen zijn sinds 2013 actief. Hun taak is nieuwe afstudeerdocenten te begeleiden, ze dienen als vraagbaak en controleren steekproefsgewijs de kwaliteit van de begeleiders en beoordelaars in het afstudeerproces. Zij leiden ook de kalibreer- en informatiesessies met de afstudeerdocenten.

Het auditpanel stelt vast dat er nog meer discussie kan plaatsvinden tussen het opleidingsmanagement en het topmanagement over opleidingsrelevante ontwikkelingen, bijvoorbeeld over het hier eerder gememoreerde toekomstig didactisch concept. Ook kunnen de verschillende managers en docenten intensiever overleggen gedurende een studiejaar, niet alleen langs formele maar ook langs informele weg. Ga met elkaar in gesprek over inhoud, ontwikkelingen en ambitie. Dat trof het auditpanel nog te beperkt aan.

Begeleiding

Voor studenten is de afdeling Studiebegeleiding het loket voor al hun vragen. Vragen over het curriculum die deze afdeling niet kan beantwoorden, legt de opleiding voor aan de servicemanager. Voor de begeleiding van studenten gedurende hun hele opleiding is de opleidingscoach verantwoordelijk. Deze vormt voor studenten het eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen. Daarnaast is deze coach gesprekspartner en begeleider voor alle onderwerpen die te maken hebben met de meer procesmatige kant van de studie, zoals de studievoortgang en de keuzes van studenten om bepaalde modules/minoren te volgen. Aan het einde van de opleiding is het de coach die het portfolio van de student bestudeert en beoordeelt. Studenten wensen soms een meer proactieve houding van de opleidingscoach. In het huidige curriculum zijn meer mogelijkheden voor studenten opgenomen om in contact te komen met de coach om de studievoortgang en de competentieontwikkeling te bespreken.

In deze afstandsopleiding is een verplichte contactdag opgenomen bij de module 'Effectief communiceren'. Daarnaast bezoeken bachelorstudenten een verplichte *kick-off* ter voorbereiding op hun afstudeeropdracht.

Studentgecentreerdheid

De aard, online, en de vormgeving van de opleiding leiden ertoe dat deze sterk studentgecentreerd is. Studenten bepalen zelf hoe hun studietraject er uit ziet, de intensiteit waarmee zij de opleiding doorlopen en de keuzes die zij daarbij maken, al dan niet geadviseerd door hun coach. Studenten bevestigen tijdens de audit dit beeld. De opleiding is gebaseerd op leerresultaten en uitkomsten en de mogelijkheid voor studenten om bij de praktijkintegratiemodules onder eigen beheer gemaakte beroepsproducten in te brengen.

In eerste instantie zijn studenten via mailings en berichten in de leeromgeving extra geïnformeerd en gestimuleerd om na te denken over de mate waarin ze hun eigen leerweg willen flexibiliseren. Daarnaast zijn docenten en coaches in een bijeenkomst geïnformeerd

over de achtergrond van deze flexibilisering en over de wijze waarop zij hierop kunnen inspelen tijdens studievoortgangsgesprekken met studenten.

De 'sterke elementen' (citaat student) van de opleiding hbo-Rechten, in het bijzonder de opbouw en de flexibele en modulaire leeromgeving, stellen studenten op prijs. Dit blijkt uit studentenenquêtes; van de respondenten die de enquête in de periode 2017-2023 invulden, gaf 85 procent van de studenten aan voor LOI Hogeschool te hebben gekozen juist vanwege de flexibele studiemethode.

Studiemateriaal en leeromgeving

Het lesmateriaal bestaat uit boeken en lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen is samengesteld. Bij de ontwikkeling van een module overleggen ontwikkelaar en programmeur welke literatuur passend is. Bij een groot aantal modules maakt de opleiding gebruik van studiemateriaal dat LOI-deskundigen eerder ontwikkelden. Het LOI-lesmateriaal kent, conform het didactisch model van LOI Hogeschool, een uniforme opzet en is geschikt voor zelfstudie met begeleiding op afstand.

Naast verplichte literatuur voorziet de leeromgeving in aanvullende literatuur en hebben studenten de beschikking over een mediatheek met verwijzingen naar relevante onderwerpen. De door de opleiding voorgeschreven en aanvullende literatuur zijn volgens het auditpanel adequaat wat betreft inhoud, de aansluiting op het werkveld en niveau.

LOI Hogeschool kent de volgende functies toe aan de digitale leeromgeving:

- Informeren van student en begeleiders;
- Faciliteren zelfdiagnose door de student;
- Faciliteren van communicatie tussen student en zijn of haar begeleiders;
- Het kunnen activeren van lesmodules;
- Aanbieden van (een deel van) de toets-elementen;
- Registreren van de individuele studievoortgang.

In LOI Campus kunnen studenten opdrachten maken, reflecteren en in contact komen met hun coach via de portfoliomodule. Modules zijn voorzien van oefentoetsen en in elke module zijn inzendopgaven opgenomen waarbij de student zijn of haar uitwerking via de leeromgeving indient. Docenten beoordelen de opdrachten die studenten maken en geven hun feedback.

Het resultaten-/examenoverzicht binnen de opleidingsruimte in de LOI Campus biedt de student een overzicht over zijn of haar gehele studie. Hier ziet de student de studievoortgang waarbij aangegeven is welke modules afgerond zijn. Daarnaast informeert LOI Campus wanneer opdrachten gecorrigeerd zijn. Via het berichtenschermb worden studenten op de hoogte gehouden van nieuws en de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de opleiding.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat het hier een 'klassieke opleiding' betreft met een curriculum dat 'juridisch-technisch' goed in elkaar zit. De opleiding hbo-Rechten en haar beide specialisaties hanteren een curriculum dat studenten in staat stelt om aan de eisen van het werkveld te voldoen. Het curriculum is daarmee inhoudelijk aan de maat en actueel. De leerlijnen en de hieraan gekoppelde modules bieden een goed overzicht van de inhoud van de opleiding. De beoogde leerresultaten zijn op een inzichtelijke wijze vertaald in leerdoelen. Het team docenten is voldoende toegerust om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen zowel wat vakinhoud, actualiteit, aansluiting op het beroepenveld en didactische vaardigheden betreft. De opleiding kenmerkt zich door een sterke studentgecentreerdheid. Studenten waarderen dit aspect. Zowel het studiemateriaal als de leeromgeving zijn geschikt voor afstandsonderwijs. De begeleiding is aan de maat en eveneens gericht op afstandsonderwijs.

Op basis van bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 2.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Inrichting toetssysteem

LOI Hogeschool heeft op centraal niveau het toetsbeleid vormgegeven. Hierin beschrijft zij de uitgangspunten rondom toetsen die voor alle opleidingen gelden. In een leer- en toetsplan geeft de opleiding per module de uitgangspunten van de toetsing voor de betreffende module aan. Studenten sluiten iedere module af met een toets. De toetsvormen legt de opleiding vast in een examenplan. De kwaliteit van de toetsen waarborgt de opleiding door navolging te geven aan zowel vakinhoudelijke als generieke criteria die LOI Hogeschool heeft opgesteld voor de validiteit en de betrouwbaarheid van toetsen. De opleiding maakt gebruik van verschillende toetsvormen. Op basis van de beoogde leeruitkomsten van een module bepaalt de opleiding de toetsvorm aan de hand van de taxonomie van Bloom. In het leer- en toetsplan van de modules staat de keuze voor de toetsvorm op basis van deze taxonomie. Studenten kunnen zelf bepalen waar en wanneer zij een examen afleggen.

De projectmanager onderwijsontwikkeling van de opleiding is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de examenproducten conform het leer- en toetsplan (inclusief toetsmatrijs). Deze stuurt de externe vakinhoudelijke ontwikkelaars en vakinhoudelijke beoordelaars aan en zorgt voor de ontwikkeling en beoordeling van examenproducten. Naast de vakinhoudelijke beoordeling controleren externe vakinhoudelijke beoordelaars de examens ook op toetstechnische aspecten en stelt het examen hiermee eveneens (extern) vast. De opleiding hanteert bij de ontwikkeling van examens het zes ogen-principe: naast een vakinhoudelijke ontwikkelaar van het examen en een vakinhoudelijke beoordelaar vindt er ook interne toetstechnische controle plaats. Studenten vinden binnen de LOI Campus informatie over de wijze van toetsing. Hier treffen ze het examenoverzicht aan, evenals de Onderwijs- en Examenregeling waarin studenten terugvinden welke toetsen zij nog moeten maken en het aantal te behalen studiepunten (EC) per toets. De door studenten behaalde studieresultaten zijn hier ook in te zien. Studenten sluiten een studieonderdeel af met een flexibel examen. Dit stelt studenten in staat op meerdere locaties in Nederland, op een zelf gekozen moment, het examen af te leggen. Uit het studentenonderzoek blijkt dat studenten tevreden zijn over het aantal (interne) examenmomenten per jaar.

Examen(domein)commissie

De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van LOI. Deze heeft taken gedelegeerd naar examendomeincommissies. De voorzitters van de examendomeincommissie hebben zitting in de Centrale Examencommissie. De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van het curriculum valt voor deze opleiding onder verantwoordelijkheid van de domeinexamencommissie *Law, Commerce & Economics*. Deze autonome examencommissie is verantwoordelijk voor borging van de inhoud en het niveau van de toetsproducten, het eindniveau van de opleiding en de getuigschriften binnen het domein. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van de divisie *Online Education*.

De examendomeincommissie borgt het eindniveau door het benoemen van de examinatoren op basis van de leeruitkomsten, toetsingscriteria en op basis van een jaarlijkse steekproef waarbij de examencommissie afstudeerwerken bestudeert in combinatie met de gebruikte beoordelingsformulieren. De bevindingen uit evaluaties en steekproeven kunnen aanleiding zijn

voor aanscherping van de procedures en richtlijnen; gericht op verbetering van doorlooptijden en de eenvormigheid en kwaliteit van de begeleiding.

Het nieuwe curriculum is opgebouwd aan de hand van curriculum- en moduleleeruitkomsten. Voor het correct en volledig toetsen van een moduleleeruitkomst is een summatieve opdracht volgens de opleiding vaak de best passende toetsvorm. De summatieve opdracht speelt dan ook een prominentere rol in haar toetsplan. De summatieve opdrachten stellen de student in staat om de opgedane kennis en vaardigheden te tonen in een product dat een directe relatie heeft met de beroepspraktijk.

Kwaliteit toetsen

Het auditpanel heeft toetsen bestudeerd op de terreinen:

- Inleiding Sociaal-Juridische Dienstverlening
- Forensische psychiatrie
- Consumentenrecht
- Europees recht
- Effectief communiceren
- Staatsrecht
- Inleiding straf- en strafprocesrecht
- Personen- en familierecht
- Mediation en conflicthantering
- Goederenrecht

De toetsen zijn valide en betrouwbaar, zo stelt het auditpanel na bestudering vast. De opleiding toetst de vakinhoud op voldoende wijze door multiple choice- en open vragen en door casussen. Met het behalen van de toetsen laten studenten zien dat zij het analytisch niveau behalen dat van een student op bachelorniveau verwacht mag worden.

Afstuderen

LOI Hogeschool hanteert voor zowel studenten als afstudeerbegeleiders en- beoordelaars een afstudeerhandleiding met matrices waarin is aangegeven aan welke onderwerpen en criteria zowel de onderzoeksopzet als het afstudeerverslag dient te voldoen. Het verslag wordt altijd beoordeeld door twee beoordelaars om zo de onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen. Een van de twee beoordelaars is de afstudeerbegeleider, de ander is een onafhankelijke beoordelaar. De opleiding kan een derde beoordelaar inzetten als beide beoordelaars niet tot een eensluidend oordeel komen. Behaalt de student voor zijn afstudeerwerk een voldoende, dan volgt een mondelinge afstudeerzitting waar de afstudeerbegeleider en de tweede beoordelaar aan deelnemen. In deze mondelinge zitting komen zowel het afstudeerverslag als de inhoud van het portfolio aan de orde.

Het auditpanel merkt op dat de opleiding de afgelopen jaren het bachelor-afstudeerproces op een aantal onderdelen heeft aangepast. Zo is de onderzoekslijn in het curriculum aangescherpt waardoor studenten beter voorbereid met de afstudeerfase starten. Ook zijn praktijkintegratiemodules aan het curriculum toegevoegd waardoor studenten zich goed kunnen voorbereiden op de praktijkperiode en het afstuderen. De opleiding hanteert bij de beoordeling van afstudeerwerken rubrics (een rubric is een beoordelingsinstrument dat bestaat uit een lijst van criteria met daaraan meerdere niveaus van presteren gekoppeld). De opleiding beschikt over ruime ervaring daar waar het gaat om het werken met rubrics en heeft het werken hiermee regelmatig tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast. De examencommissie neemt regelmatig steekproeven onder de ingeleverde summatieve opdrachten om zo de voortgang en het niveau van de studenten te monitoren. De opleiding werkt toe naar de mogelijkheid voor bachelorstudenten om af te studeren met een beroepsproduct. Van belang is dan wel hierbij dat de opleiding een beeld heeft van welke onderzoeksvaardigheden hier bij passen en de intensiviteit waarmee studenten in hun opleiding met onderzoek te maken krijgen.

Weging en Oordeel

Op centraal niveau heeft LOI Hogeschool een toetsbeleid vormgegeven met daarin de uitgangspunten betreffende toetsing. De opleiding heeft het systeem van toetsing op een valide, betrouwbare en voor studenten op transparante wijze uitgewerkt; het is gedegen en op orde. Zij heeft in een leer- en toetsplan de uitgangspunten van de toetsing voor een module beschreven. De opleiding zet verschillende instrumenten in om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsing blijvend te borgen en waar mogelijk te vergroten door het gebruik van toetsmatrijzen en de toepassing van het zesogen-principe. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van LOI. Deze heeft taken gedelegeerd naar examendomeincommissies. Het auditpanel spreekt zijn vertrouwen uit in de handelswijze van de examencommissie. Hiermee stelt het panel vast dat de examendomeincommissie 'in control' is en zij haar wettelijke taken op adequate wijze uitvoert. De afstudeerprocedure is voor het auditpanel helder en biedt studenten in voldoende mate de gelegenheid om hun kennis en kunde te presenteren.

Op basis van bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 3.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Realisatie leerresultaten

Ten tijde van de audit sloten studenten de bacheloropleiding af met een afstudeeropdracht, een portfolio en een mondelinge afstudeerzitting. Hiermee beoogt de opleiding te toetsen of de student het bachelorniveau heeft behaald en of deze in staat is om theorie en beroepspraktijk te integreren. Studenten zijn vrij bij hun keuze van een afstudeeropdracht; door de verscheidenheid aan opdrachtgevers lopen de afstudeeronderwerpen uiteen. Bij de afstudeeropdracht speelt de werkplek een essentiële rol. Indien de student geen relevante werkomgeving heeft voor het uitvoeren van de afstudeeropdracht, dan dient hij of zij stage te lopen. De praktijkperiode kan de student in dat geval ook gebruiken als locatie voor het uitvoeren van het praktijkgerichte (afstudeer)onderzoek.

Voorafgaand aan de audit heeft het auditpanel vijftien afstudeerproducten bestudeerd van de bachelorstudenten. Het pakket afstudeerproducten per student bestond uit: beoordelingsformulieren, portfolio en scriptie, proces verbaal en de berekening van de mondelinge afstudeerzitting. Het auditpanel stelt vast dat de door haar beoordeelde scripties het bachelorniveau representeren, variërend wat becijfering betreft van een 6 tot en met een ruime 8. De becijfering door het auditpanel loopt in de pas met die van de opleiding. Het onderwerp dat studenten behandelen sluit enerzijds goed aan op de beroepspraktijk en anderzijds op het hbo-niveau. De uitwerking van de onderzoekscomponent laat nog een wisselende kwaliteit zien maar is over de hele linie voldoende, zo stelt het auditpanel vast. De door het auditpanel bestudeerde portfolio's gaven een goed beeld van de werkzaamheden van de student in de beroepspraktijk en van de groei van de student tijdens de opleiding als beroepsprofessional. Al met al stelt het auditpanel vast dat studenten met de door het auditpanel bestudeerde afstudeerwerken het hbo-bachelorniveau hebben behaald waarmee de cirkel van standaard 1 tot en met standaard 4 gesloten is.

Het werkveld is tevreden over de kwaliteit van de afgestudeerden. De hbo-Rechten-afgestudeerde is inmiddels op de arbeidsmarkt een vaste waarde gebleken. Zowel, bijvoorbeeld, advocatenkantoren als overheidsorganisaties maken gebruik van de afgestudeerde hbo-rechtenstudent. Alumni geven aan zowel een persoonlijke als professionele groei te hebben doorgemaakt gedurende hun opleiding. Met name het praktijkgedeelte van de opleiding weten zij te waarderen: het gaf hen een goed beeld van de werkzaamheden van de hbo-jurist in de beroepspraktijk. Met name als zij tijdens een stage werkzaam waren in een omgeving waar voormalige hbo-Rechtenstudenten werkzaam zijn. Het auditpanel is tevreden over de signalen die hij hoort tijdens de audit over de hbo-jurist: deze heeft de afgelopen jaren een duidelijke plek gekregen op de arbeidsmarkt.

Weging en Oordeel

De door het auditpanel bestudeerde en beoordeelde afstudeerproducten representeren het hbo-bachelorniveau in voldoende mate. Dit geldt zowel voor de scripties als de portfolio's. De onderzoekscomponent verdient nog verdere versterking. Het panel stelt vast dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Het auditpanel is ook tevreden over het feit dat hbo-juristen hun plek op de arbeidsmarkt weten te bestendigen: het werkveld is tevreden over hen. Alumni zijn te spreken over de opleiding en de voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Op basis van bovenstaande oordeelt het auditpanel dat de opleiding voldoet aan de eisen voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De opleiding beschikt over een goed vormgegeven curriculum, verankerd in landelijk vastgestelde kaders. Het team docenten is door zijn vakinhoudelijke kennis en kennis van de beroepspraktijk ruimschoots toegerust om de opleiding te verzorgen. De praktijkgerichtheid van de opleiding is hoog, de studentgecentreerdheid staat eveneens hoog in het vaandel. Daarmee leidt de hbo-bacheloropleiding Rechten professionals op die voldoende gekwalificeerd zijn op bachelorniveau. Voor alle standaarden voldoet de hbo-bacheloropleiding Rechten en haar specialisaties Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening in de variant deeltijd aan de basiskwaliteit zoals beschreven in het Beoordelingskader 2018 van de NVAO.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Rechten en de specialisaties Rechten en Sociaal-Juridische Dienstverlening in de variant deeltijd van Stichting LOI Hoger Onderwijs te continueren.

6. AANBEVELINGEN

- De onderzoekscomponent bij het afstuderen verdient nog aandacht, bijvoorbeeld door een 'strakkere' begeleiding van de student bij het werken aan zijn afstudeerwerk.
- Formuleer een eigen didactische visie op toekomstig online onderwijs en check vervolgens welke consequenties dit heeft voor de opleiding.
- De communicatie tussen opleidingsmanagement en topmanagement kan intensiever. Dit geldt ook voor de communicatie tussen opleidingsmanagement en docenten.
- Van belang is dat de opleiding een beeld heeft welke onderzoeksvaardigheden studenten dienen te beheersen bij het werken aan een beroepsproduct. Daar moet de opleiding intern intensief over discussiëren om vervolgens hieromtrent knopen door te hakken en het curriculum op dit aspect aanpassen.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Stichting LOI Hoger Onderwijs hbo-bacheloropleiding Rechten deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	v
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	v
Standaard 3. Toetsing	v
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	v
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels**

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Rechten.
Stichting LOI Hoger Onderwijs, Leiderdorp. Datum locatiebezoek 28 september 2023.**

08.00 – 08.15 uur	Ontvangst panel
08.15 – 08.45 uur	Overleg panel (besloten)
08.45 – 10.00 uur	Sessie 1 – Gesprek met Onderwijsmanagement met presentatie Manager Hoger Onderwijs Opleidingsmanager Projectmanager Onderwijsontwikkeling Projectmanager Onderwijsontwikkeling Postma, Servicemanager Programmaleider
10.00 – 10.15 uur	Korte pauze panel
10.15 – 11.15 uur	Sessie 2 – Gesprek studenten en alumni Alumnus- AD - Civielrecht Student AD- Rechten Alumnus – Rechten Student - Rechten
11.15 - 11.30 uur	Korte pauze panel
11.30 – 12.30 uur	Sessie 3 – Docenten (Stage-) docent (Afstudeer-) docent (AD) Docent Docent (Afstudeer-) docent (Ba) Coach en docent
12.30 – 13.00 uur	Lunchpauze
13.00 – 13.30 uur	Mogelijkheid voor panel om materiaal en leeromgeving in te zien & open spreekuur.
13.30 – 14.30 uur	Examencommissie en borging Kwaliteit Voorzitter Examencommissie Law, Commerce & Economics Lid examencommissie, Law, Commerce & Economics Kwaliteitsmanager Manager Kwaliteitszorg
14.30 – 14.45 uur	Korte pauze panel
14.45 – 15.45 uur	Sessie 5 – Werkveldcommissie Lid werkveldcommissie Lid werkveldcommissie Lid werkveldcommissie Lid werkveldcommissie

15.45 – 16.00 uur	Pending issues panel (indien gewenst)
16.00 – 16.30 uur	Intern overleg panel (besloten)
16.30 – 17.30 uur	Terugkoppeling aan opleidingsmanagement Manager Hoger Onderwijs Opleidingsmanager Projectmanager Onderwijsontwikkeling Projectmanager Onderwijsontwikkeling Servicemanager Programmameider Kwaliteitsmanager Manager Kwaliteitszorg

'NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door verschillende visitatiebureaus waaronder Hobéon. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten van de audits.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken.
- Jaarverslag examencommissie.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 1 mei 2023 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Rechten van Stichting LOI Hoger Onderwijs, onder het nummer PA-1533. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	Hbo Rechten groep 4
----------------------	---------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Prof. mr. dr H.J.L.M. van de Luytgaarden	Voorzitter	Verbonden als lector aan de Hogeschool Zuyd en bijzonder hoogleraar Preventive Law aan de Universiteit Maastricht.
Prof. dr. R.C.H. van Otterlo	Lid	Senior consultant Professional Services en Hoger Onderwijs. Voormalig hoogleraar Universiteit van Amsterdam en leidinggevende Hbo-Rechten Haagse Hogeschool
M.E.C. Moor	Lid	Onderwijsmanager bachelor Bedrijfskunde Hogeschool Rotterdam Business School.
E. de Schepper	Studentlid	Student Hbo Rechten, Juridische Hogeschool Avans-Fontys.

Drs. G.W.M.C. Broers	Secretaris	NVAO-gecertificeerd secretaris.
----------------------	------------	---------------------------------

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl